Іншаземка

Мы стаміліся ад холаду, ці не так? Холаду доўгай беларускай зімы, холаду адносін, пачуццяў, грамадскіх праблем... Ад холаду стамілася мова, якую мы ніяк не можам адагрэць. І раптам на дапамогу нясмеламу беларускаму чэрвеньскаму сонцу прыходзіць дзейснае сонца Іспаніі...

Шмат хто ўжо чуў пра неверагодную Ангелу Эспінозу — іспанку, якая піша па-беларуску. Калі вы чуеце гэтае імя ўпершыню, то наперадзе ў вас надзвычай прыемнае знаёмства. У любым выпадку, чытайце і грэйцеся. Ангела адказала на некалькі нашых пытанняў і падзялілася сваімі самымі новымі беларускамоўнымі вершамі, спецыяльна для «Маладосці» напісанымі.

— Распавядзіце пра сябе. Што беларусам цікава было б ведаць пра Ангелу Эспінозу?

— Думаю, ужо шмат ведаюць! Мама заўсёды мне казала, што я магу стаць тым, кім хачу. І я стала беларускамоўнай пісьменніцай. Я пішу артыкулы, вершы, казкі, нават раман рыхтую. Жыву пакуль у Гранадзе (я там вучуся на філолага), а нарадзілася ў Малазе. Люблю спяваць ды граць на піяніна, чытаць, шпацыраваць, падарожнічаць і вывучаць розныя мовы і культуры. Цікаўлюся міжнароднымі адносінамі ды сацыяльнай дзейнасцю.

— Адкуль узялася цікавасць да Беларусі і беларускай мовы?

— Гэта доўгая гісторыя. Я атрымала стыпендыю з ЗША. Там былі маладыя людзі з Еўропы, Еўразіі і Амерыкі. Там я першы раз сустрэла студэнтаў з Беларусі. Мае беларускія сябры паступова пазнаёмілі мяне з культурай сваёй краіны — музыкай, літаратурай. Я зацікавілася беларускай мовай і пачала вывучаць яе.

— Ці можаце вылучыць 5 рэчаў, якімі, на вашую думку, прыцягальная Беларусь?

— Толькі 5? Літаратура, музыка (асабліва рок), прырода, людзі і... мова, вядома!

— Якое месца ў Беларусі вы б наведалі ў першую чаргу?

— Напэўна, Мінск, бо там жыве шмат маіх сяброў ды знаёмых. Усё ж такі я хацела б зрабіць поўны тур па вашай краіне!

— Вы ведаеце шмат моў. Як бы ахарактарызывалі беларускую? Якая яна ў параўнанні з іншымі? Якія пачуцці і асацыяцыі выклікае асабіста ў вас?

— Беларуская мова — меладычная, прыгожая ды багатая. Граматыка цяжкая, але вельмі цікавая. Яна ў мяне выклікае вельмі добрыя ўспаміны ды асацыяцыі. Гэта для мяне мова паэзіі і сяброў... Вельмі люблю размаўляць па-беларуску!

— Падзяліцеся, калі ласка, сакрэтам, як вы так дасканала вывучылі нашу мову. Гэта будзе карысна многім сучасным беларусам, што баяцца пераадолець сваё няведанне роднай мовы.

— На жаль, сакрэтаў няма. Трэба проста вельмі цікавіцца культурай, жыць «у мове». Слухаць беларускамоўную музыку, чытаць кнігі (паэзія вельмі дапамагае), глядзець ТБ... І самае важнае — камунікацыя. Трэба пастаянна размаўляць па-беларуску, нават калі не ведаеш мову дасканала. Асабліва калі не ведаеш мову дасканала! Майце на ўвазе, што тут, у Іспаніі, заўсёды будзе менш практыкі, чым у вас. А я навучылася размаўляць, думаю, нават няблага.

P. S. Мы наўмысна амаль не папраўлялі напісанае Ангелай. Каб вы здзівіліся, наколькі «няблага» яна ведае беларускую мову.

P. P. S. Каб болей даведацца пра Ангелу, Іншаземку, якая піша па-беларуску, чытайце яе блог у інтэрнэце.

Ангела ЭСПІНОЗА

УВЕРЦЮРА

Твае вочы — чорныя, як камяні доўгага ды звілістага шляху,
Праніклівыя, як апошні патрон паміраючага партызана.
Твая скура — загарэлая, як пясок далёкага пляжа,
Чыю назву я ўжо не памятаю і не хачу памятаць.
Светлая ды нявінная, як поле сланечнікаў, мая паненка,
Твае грудзі — мілыя, як пагоркі травы,
Твой голас — вячэрняя летняя песня салаўя.
Твой жывот — залатое поле пшаніцы
З каранямі ў цэнтры Зямлі.
Твой розум — адказ на мае пытанні.
Тваё сэрца з расталага лёду
Усталёўвае рытм маіх крокаў.
Твае ногі — крылы маіх мараў.
Твае мяккія рукі і мае, грубыя ды шурпатыя,
Створаць новы свет.

Гэта ён мне сказаў, мяне абдымаючы,
А цяпер, перад маім адлюстраваннем у халодным люстэрку,
Жадаю, каб, толькі на імгненне,
Казаў бы пра мяне,
Пра сваю каханую.

РАМАНС БЕЗ СЛОЎ

Ты прыйшоў да мяне ў гасцёўню
У гэтую дажджлівую ноч
(Першую ноч восені).

Я ніколі не забуду ні святло ў тваіх вачах,
Ні цень у тваім паглядзе.

Я глядзела на цябе, як на Бога,
Зашмат кранутая табой, каб загаварыць.
А ты, напэўна, не хацеў заплакаць.
Мужыкі такія.

Ты абняў мяне, моцна і пяшчотна,
Платанічна і сексуальна,
У цішыні.

А ліст з маімі нязграбнымі словамі
Ляжаў на тваім ложку.

НАВОШТА Я ТАК?

Дзясятага верасня. Чакаю яго, усё ж такі.
Вяселле сястры заўтра.
А я набыла такую прыгожую сукенку.
Яго няма.

Каляды. Ён патэлефанаваў.
Сказаў, што сумуе.
І я таксама. Шкада,
Яго няма.

Дваццатага ліпеня. Ён яшчэ далей.
Я баюся крыху. Думаю пра яго.
Ён шмат працуе. Можна сказаць,
Яго няма.

Трыццатага лістапада. Я яшчэ яго кахаю.
Так, магчыма ў наступным годзе,
Я паеду да яго. Цяжка, калі
Яго няма.

Шостага снежня. Навошта ён так?
Навошта так пакрыўдзіў?
Я плачу. Добра, што
Яго няма.

Дзевятнаццатага снежня.
Навошта я так? Навошта я так?
Шукаю яго. Малюся. Шукаю.
Яго няма. Яго няма. Яго больш няма.

СТАРЫ ЗДЫМАК

Знайшоўся ў скрыні стары-стары здымак:
Прыгожыя, такія прыгожыя падлеткі,
Хлопчык старэйшы і дзяўчынка,
Вячэраюць разам.

Бачу цябе, усмешлівага, як тады,
І сябе амаль пазнаю.
«Хутка! — я думаю. Трэба набыць рамку!
Трэба захаваць гэты ўспамін
Ад ненасытных зубоў часу!»

Так, я гатовая павесіць здымак на сцяну,
Глядзець на яго моўчкі,
Стрымліваць слёзы, рабіць выгляд,
Што яшчэ не страцілі гэтую частку нашага жыцця.

ДА КАХАНКА

Каханку мой! Твае рукі належаць будучыні,
І я належу цяпер тваім рукам.
Я адчуваю твае ласкі і адраджаюся
У табе. Ты — маё жыццё.
Твае рукі — мой першы кантакт са смерцю.

КАЛІ МЯНЕ НЕ БУДЗЕ

Адчыняй усе вокны, хай будзе свежае паветра,
Хай сонца пабудзе з табой, каханку,
Калі мяне не будзе!

Апрані лепшы касцюм і завяжы чырвоны гальштук,
Купі вялікі торт, адразу пазаві сяброў!
Не будзь адзін, калі мяне не будзе.

Смейся шчыра, танцуй, трошкі пі,
Не здавайся толькі і не плач,
Калі мяне не будзе!

Шукай новую дзяўчынку,
Прыгажэй, разумней, я раўнаваць ня буду,
Калі мяне не будзе.

Шпацыруй з ёй, еш з ёй
Займайся з ёй каханнем.
Жыві з ёй, калі трэба.

Пра мяне думай толькі,
Калі яе не будзе.